

Лабораторна робота N°3

Дерева рішень в задачах класифікації

Завдання

Необхідно:

- розібратися з тим, як працює дерево рішень;
- навчити і налаштувати дерева в задачі класифікації на даних про серцево-судинні захворювання;
- дати відповіді (з написанням коду) на всі запитання сформульовані в лабораторній роботі.

Виконання завдання

```
import numpy as np
import pandas as pd
from matplotlib import pyplot as plt
from sklearn.model_selection import train_test_split, GridSearchCV
from sklearn.metrics import accuracy_score
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.tree import export_graphviz
```

1. Функції для розрахунку ентропії та приросту інформації

Приклад для перевірки: 9 синіх кульок і 11 жовтих. Нехай кулька знаходиться в стані "1", якщо вона синя і "0" – якщо вона жовта.

png

```
balls = [1 for i in range(9)] + [0 for i in range(11)]
balls
[1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0]
```

Далі нехай кульки розбиваються на 2 групи

png

```
# дві групи
balls_left = [1 for i in range(8)] + [0 for i in range(5)] # 8 синіх і 5 жовтих
balls_right = [1 for i in range(1)] + [0 for i in range(6)] # 1 синя і 6 жовтих
```

Реалізуйте функцію для розрахунку ентропії Шеннона.

```
from math import log

def entropy(a_list):
    general_count = len(a_list)
    entropy = 0
    for el in set(a_list):
        prop_i = a_list.count(el) / general_count
        entropy -= prop_i * np.log2(prop_i)
    return entropy
```

Перевірка

```
print(entropy(balls)) # 9 синіх і 11 жовтих
print(entropy(balls_left)) # 8 синіх і 5 жовтих
print(entropy(balls_right)) # 1 синя і 6 жовтих
print(entropy([1,2,3,4,5,6])) # ентропія грального кубика з незміщеним
центром ваги

# 0.96
# 2.58

0.9927744539878083
0.9612366047228759
0.5916727785823275
2.584962500721156
```

Запитання 1. Чому дорівнює ентропія стану, заданого списком balls_left?

Запитання 2. Чому дорівнює ентропія грального кубика з незміщеним центром ваги?

```
# розрахунок приросту інформації

def information_gain(root, left, right):
    ''' root - початковий набір даних, left і right два розбиття
    початкового набору '''
    s_0 = entropy(root)
    general_count = len(root)
    groups = [left, right]
    groups_entropy_sum = 0
    for g in groups:
        groups_entropy_sum += (len(g) / general_count) * entropy(g)
    ig_q = s_0 + groups_entropy_sum
    return ig_q
```

Запитання 3. Який приріст інформації при розбитті вибірки на balls_left і balls_right?

```
# Ваш код тут
information_gain(balls, balls_left, balls_right)
# Зараз показник приросту інформації вказує 0.16 (Для порівняння, для
повної групи він рівний log2_1 = 0)

np.float64(0.16088518841412436)
```

2. Побудова дерева рішень для прогнозування наявності серцево-судинних захворювань

Завдання

Необхідно дати відповіді (з написанням коду) на запитання щодо набору даних про серцево-судинні захворювання. Дані збережені у файлі `../data/bootcamp5.csv`.

Проблема

Прогнозування наявності або відсутності серцево-судинних захворювань (ССЗ), використовуючи результати обстеження пацієнта.

Опис даних

Набір даних сформований на основі реальної інформації про серцево-судинні захворювання пацієнтів і містить ознаки, що можна розбити на 3 групи:

- *Об'єктивні*: фактична інформація;
- *Обстеження*: результати медичного огляду;
- *Суб'єктивні*: інформація, надана пацієнтом.

Ознака	Група	Назва змінної	Тип значення
Вік	Об'єктивні	age	int (дні)
Зріст	Об'єктивні	height	int (см)
Вага	Об'єктивні	weight	float (кг)
Стать	Об'єктивні	gender	категоріальний код
Верхній артеріальний тиск	Обстеження	ap_hi	int
Нижній артеріальний тиск	Обстеження	ap_lo	int
Холестерин	Обстеження	cholesterol	1: норма, 2: вище норми, 3: значно вище норми
Глюкоза	Обстеження	gluc	1: норма, 2: вище норми, 3: значно вище норми

Ознака	Група	Назва змінної	Тип значення
Куріння	Суб'єкти вні	smoke	binary
Вживання алкоголю	Суб'єкти вні	alco	binary
Фізична активність	Суб'єкти вні	active	binary

Цільова ознака (яку цікаво буде прогнозувати): наявність серцево-судинних захворювань за результатами класичного лікарського огляду (**cardio**).

Всі показники отримані на момент огляду.

Виконання

```
df = pd.read_csv('../data/bootcamp5.csv', sep=';', index_col=0)
df.head()
```

	age	gender	height	weight	ap_hi	ap_lo	cholesterol	gluc
smoke \ id								
0	18393	1	168	62.0	110	80	1	1
0								
1	20228	2	156	85.0	140	90	3	1
0								
2	18857	2	165	64.0	130	70	3	1
0								
3	17623	1	169	82.0	150	100	1	1
0								
4	17474	2	156	56.0	100	60	1	1
0								

	alco	active	cardio
id			
0	0	1	0
1	0	1	1
2	0	0	1
3	0	1	1
4	0	0	0

Зробіть наступні перетворення ознак:

- створіть "вік у роках", поділивши вік на 365.25 і застосувавши функцію `floor( $\lfloor x \rfloor$ )` – це найбільше ціле число, що не перевищує x ;
- створіть 3 бінарні ознаки на основі `cholesterol`;
- створіть 3 бінарні ознаки на основі `gluc`. Два останні пункти можна реалізувати за допомогою методу `pandas.get_dummies`. Немає потреби у використанні початкових ознак `cholesterol` та `gluc` після кодування (видаліть їх).

```
# Ваш код тут
#df["age_years"] = np.floor(df["age"] / 365)
# df = pd.get_dummies(df, columns=["cholesterol", "gluc"])
# df.drop(["cholesterol", "gluc"], axis = 1, inplace= True)
```

Розділіть дані на навчальну та відкладену частини у пропорції 7/3, використовуючи `sklearn.model_selection.train_test_split` з `random_state=17`.

```
# Ваш код тут
# X_train, X_valid, y_train, y_valid = ...

y = df['cardio']
x = df.drop(['cardio', "age"], axis=1)
X_train, X_valid, y_train, y_valid = train_test_split(x, y, test_size
= 0.3, random_state = 17)
print(x)
```

	gender	height	weight	ap_hi	ap_lo	smoke	alco	active
age_years \								
id								
0	1	168	62.0	110	80	0	0	1
50.0								
1	2	156	85.0	140	90	0	0	1
55.0								
2	2	165	64.0	130	70	0	0	0
51.0								
3	1	169	82.0	150	100	0	0	1
48.0								
4	2	156	56.0	100	60	0	0	0
47.0								
...	...	...	...	...	...	...	...	...
...								
99993	1	168	76.0	120	80	1	0	1
52.0								
99995	2	158	126.0	140	90	0	0	1
61.0								
99996	1	183	105.0	180	90	0	1	0
52.0								
99998	2	163	72.0	135	80	0	0	0
61.0								
99999	2	170	72.0	120	80	0	0	1
56.0								

	cholesterol_1	cholesterol_2	cholesterol_3	gluc_1	gluc_2
gluc_3					
id					
0	True	False	False	True	False
False					

1	False	False	True	True	False
False					
2	False	False	True	True	False
False					
3	True	False	False	True	False
False					
4	True	False	False	True	False
False					
...	...	...	...	...	...
...					
99993	True	False	False	True	False
False					
99995	False	True	False	False	True
False					
99996	False	False	True	True	False
False					
99998	True	False	False	False	True
False					
99999	False	True	False	True	False
False					

[70000 rows x 15 columns]

Навчіть дерево рішень на наборі даних (`X_train, y_train`) з **максимальною глибиною рівною 3** і `random_state=17`. Візуалізуйте це дерево. Бібліотека `sklearn` дозволяє вивести дерево у форматі `.dot`, який може використовуватися `Graphviz` для візуалізації. `Graphviz` - це пакет інструментів з відкритим кодом для візуалізації графів описаних мовою `DOT`. Як побудувати дерево рішень, альтернативні варіанти: 1. Встановити `Graphviz` та `pydotplus` самостійно. 2. Простий спосіб (без `pydotplus` та `Graphviz`):

- виконати код `dot_data = export_graphviz(your_tree); print(dot_data)`
- перейти за адресою <http://www.webgraphviz.com>, вставити виведений рядок коду графа (digraph Tree {...}) та створити відповідне зображення.

```
# Ваш код тут
# dot_data = export_graphviz(your_tree, feature_names=...)
# print(dot_data)
from sklearn.tree import plot_tree
def tree_graph_to_png(tree, feature_names, png_file_to_save):
    plt.figure()
    plot_tree(tree, feature_names=feature_names,
              filled=True)
    plt.savefig(png_file_to_save)
    plt.close()

tree = DecisionTreeClassifier(max_depth=3, random_state=17)
tree.fit(X_train, y_train)

tree_graph_to_png(tree=tree,
feature_names=['gender', 'height', 'weight', 'ap_hi', 'ap_lo', 'smoke', 'alc
```

```
o', 'active', 'age_years', 'cholesterol_1', 'cholesterol_2', 'cholesterol_3',
'gluc_1', 'gluc_2', 'gluc_3'],
png_file_to_save='../img/topic3_decision_tree1.png')
# 2. age, ap_hi, chol=3 (на картинці не правильно демонструються
написи, можливо через плутанину з індексами, я перевірів через
інтернет-ресурс)
```

Запитання 4. Які 3 ознаки використовуються для прогнозування у створеному дереві рішень?

1. age, ap_lo, chol=1
2. age, ap_hi, chol=3
3. smoke, age, gender
4. alco, weight, gluc=3

Зробіть прогноз для відкладених даних (`X_valid`, `y_valid`) за допомогою навченого дерева рішень. Обчисліть частку правильних відповідей (accuracy).

```
# Ваш код тут
tree_pred = tree.predict(X_valid)
accuracy_score(y_valid, tree_pred)

0.7212857142857143
```

Встановіть глибину дерева за допомогою крос-валідації на наборі даних (`X_train`, `y_train`) для підвищення якості моделі. Використовуйте `GridSearchCV` з `cv=5`. Зафіксуйте `random_state=17` і змінійте `max_depth` від 2 до 10.

```
tree_params = {'max_depth': list(range(2, 11))}

tree_grid = GridSearchCV(tree, tree_params, cv=5, n_jobs=-1,
verbose=True) # Ваш код тут
tree_grid.fit(X_train, y_train)

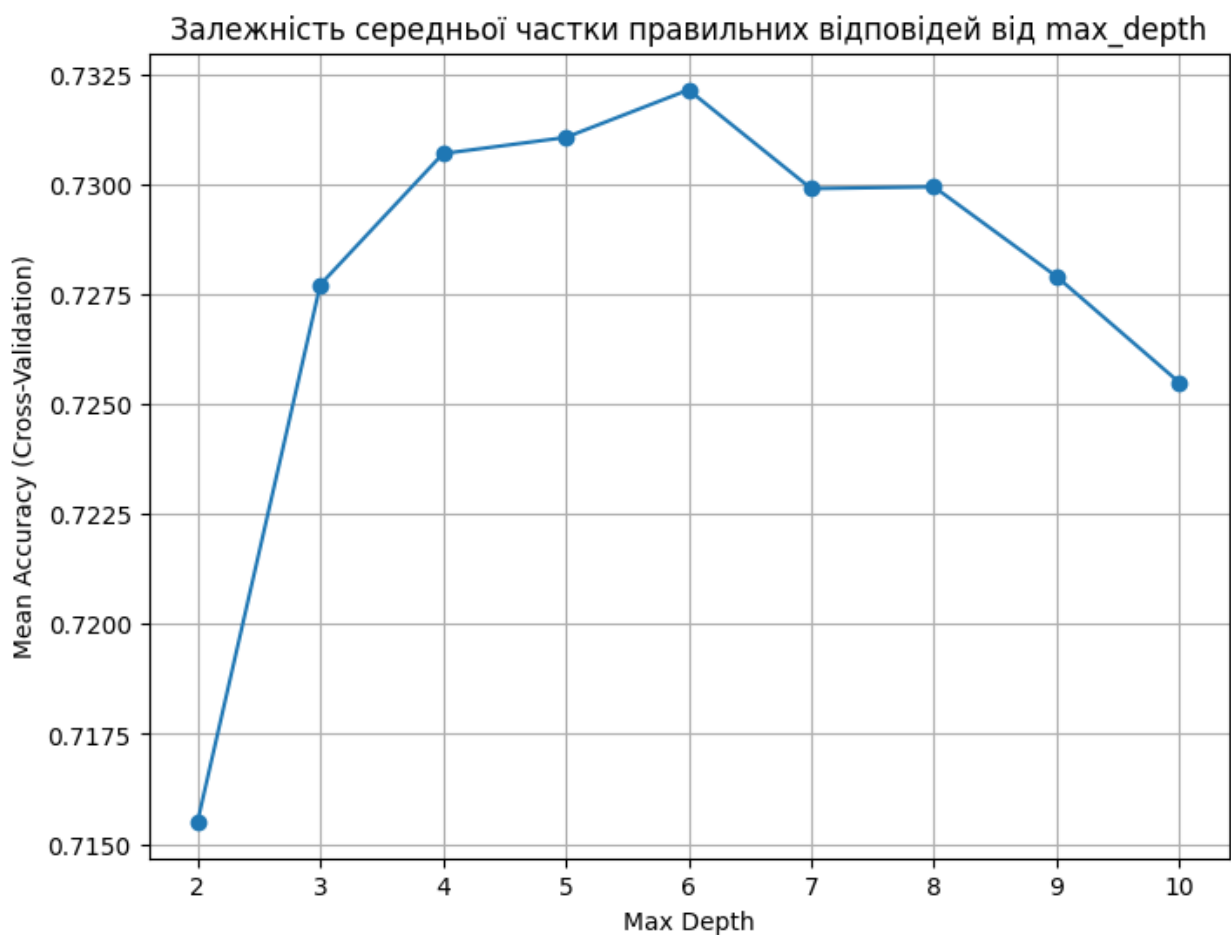
Fitting 5 folds for each of 9 candidates, totalling 45 fits

GridSearchCV(cv=5,
              estimator=DecisionTreeClassifier(max_depth=3,
random_state=17),
              n_jobs=-1, param_grid={'max_depth': [2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,
9, 10]},
              verbose=True)
```

Побудуйте графік, щоб показати, як змінюється середня частка правильних відповідей зі зміною `max_depth` на крос-валідації.

```
# Ваш код тут
depths = tree_grid.param_grid['max_depth']
mean_test_scores = tree_grid.cv_results_['mean_test_score']

# Побудова графіку
plt.figure(figsize=(8, 6))
plt.plot(depths, mean_test_scores, marker='o')
plt.xlabel('Max Depth')
plt.ylabel('Mean Accuracy (Cross-Validation)')
plt.title('Залежність середньої частки правильних відповідей від max_depth')
plt.grid(True)
plt.show()
```


Виведіть найкраще значення `max_depth`, для якого середнє значення метрики якості на крос-валідації досягає максимуму. Також обчисліть частку правильних відповідей на відкладених даних. Це можна зробити за допомогою навченого екземпляра класу `GridSearchCV`.


```
# Ваш код тут
tree_grid.best_params_, tree_grid.best_score_

({'max_depth': 6}, np.float64(0.7321428571428572))
```

Обчисліть ефект GridSearchCV: $(acc2 - acc1) / acc1 * 100\%$, де $acc1$ і $acc2$ – частки правильних відповідей на відкладених даних до і після налаштування `max_depth` з GridSearchCV відповідно.

```
# Ваш код тут
acc1 = accuracy_score(y_valid, tree_pred)
acc2 = tree_grid.best_score_
eff = ((acc2 - acc1) / acc1) * 100
eff
# 1.5%
# `GridSearchCV` збільшив частку правильних відповідей на відкладених
данях **більше** ніж на 1%
# Існує локальний максимум частки правильних відповідей для
побудованої кривої валідації

np.float64(1.5052485640720992)
```

Запитання 5. Виберіть усі правильні твердження.

- Існує локальний максимум частки правильних відповідей для побудованої кривої валідації
- GridSearchCV збільшив частку правильних відповідей на відкладених даних **більше** ніж на 1%
- Побудована крива валідації **не має** локального максимуму частки правильних відповідей
- GridSearchCV збільшив частку правильних відповідей на відкладених даних **менше** ніж на 1%

Подивіться на [шкалу SCORE](#) для розрахунку ризику смерті від серцево-судинного захворювання в найближчі 10 років:

Давайте створимо нові ознаки відповідно до цього рисунку:

- Вік: $age \in \bar{1}, age \in \bar{1}, age \in \bar{1}, age \in \bar{1}$ (4 ознаки).
- Верхній артеріальний тиск: $ap_h i \in \bar{1}, ap_h i \in \bar{1}, ap_h i \in \bar{1}$ (3 ознаки).

Якщо значення віку або артеріального тиску не потрапляють ні в один з інтервалів, то всі бінарні ознаки будуть дорівнювати нулю.

Додайте ознаку `smoke`.

Додайте ознаки `cholesterol` та `gender`. Перетворіть `cholesterol` на 3 бінарні ознаки відповідно до 3-х унікальних значень (`cholesterol=1`, `cholesterol=2` і `cholesterol=3`). Перетворіть `gender` з 1 і 2 на 0 і 1. Краще перейменувати цю ознаку на `male` (0 – жінка, 1 – чоловік). В загальному, це робиться за допомогою

`sklearn.preprocessing.LabelEncoder`, але тут, у випадку лише двох унікальних значень, не потрібно.

Нарешті, дерево рішень будується за допомогою цих 12 бінарних ознак (виключити всі ознаки, які ми мали до цього).

Створіть дерево рішень з обмеженням `max_depth=3` і навчайте його на всіх навчальних даних. Використовуйте клас `DecisionTreeClassifier` з фіксованим `random_state=17`. Всі інші параметри (крім `max_depth` та `random_state`) повинні бути залишені за замовчуванням.

Запитання 6. Яка бінарна ознака є найважливішою для виявлення ССЗ (тобто вона розміщується в корені дерева)?

- Верхній артеріальний тиск від 160 до 180 (мм рт.ст.)
- Рівень холестерину == 3
- Верхній артеріальний тиск від 140 до 160 (мм рт.ст.)
- Вік від 50 до 55 (років)
- Курить/не курить
- Вік від 60 до 65 (років)

```
# Ваш код тут
df['age_40_50'] = np.where((df['age_years'] >= 40) & (df['age_years'] < 50), 1, 0)
df['age_50_55'] = np.where((df['age_years'] >= 50) & (df['age_years'] < 55), 1, 0)
df['age_55_60'] = np.where((df['age_years'] >= 55) & (df['age_years'] < 60), 1, 0)
df['age_60_65'] = np.where((df['age_years'] >= 60) & (df['age_years'] < 65), 1, 0)
df['ap_hi_120_140'] = np.where((df['ap_hi'] >= 120) & (df['ap_hi'] < 140), 1, 0)
df['ap_hi_140_160'] = np.where((df['ap_hi'] >= 140) & (df['ap_hi'] < 160), 1, 0)
df['ap_hi_160_180'] = np.where((df['ap_hi'] >= 160) & (df['ap_hi'] < 180), 1, 0)
new_df = df[['age_40_50', 'age_50_55', 'age_55_60', 'age_60_65',
              'ap_hi_120_140', 'ap_hi_140_160', 'ap_hi_160_180',
              'gender', "smoke", 'cholesterol_1', 'cholesterol_2',
              'cholesterol_3']]
X_train, X_valid, y_train, y_valid = train_test_split(new_df, y,
test_size = 0.3, random_state = 17)
tree = DecisionTreeClassifier(max_depth=3, random_state=17)
tree.fit(X_train, y_train)
dot_data = export_graphviz(tree)

# Верхній артеріальний тиск від 140 до 160 (мм рт.ст.)
tree_pred = tree.predict(X_valid)
accuracy_score(y_valid, tree_pred)
```

0.704047619047619